

**Міністерство освіти і науки України
Ministry of Education and Science of Ukraine
Близькосхідний технічний університет
(Middle East Technical University (METU) (Turkey)
Венеціанський Університет Ка-Фоскарі
(Ca' Foscari University of Venice) (Italy)
Інститут філософії НАН України
Institute of Philosophy of the National Academy of Sciences of Ukraine
Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова
M.P.Dragomanov National Pedagogical University
Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара
Oles Honchar Dnipro National University**

СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНІ ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ІННОВАЦІЙНА ОСВІТНЯ ДІЯЛЬНІСТЬ

**МАТЕРІАЛИ
Міжнародної наукової конференції**

24-25 травня 2019 р.

**Proceedings of the International Scientific Conference
Social Sciences and Humanities Research
and Innovative Educational Activities**

**Dnipro, Ukraine
May 24-25, 2019**

**Дніпро
2019**

Редакційна колегія:

Іваненко Валентин Васильович, д.і.н., проф., проректор з науково-педагогічної роботи у сфері гуманітарної освіти та виховання молоді Дніпровського національного університету ім. Олесея Гончара.

Токовенко Олександр Сергійович, д.філос.н., проф., декан факультету суспільних наук і міжнародних відносин Дніпровського національного університету імені Олесея Гончара.

Трампус Антоніо, доктор наук з історії, професор Департаменту лінгвістики та порівняльних культурних досліджень Венеціанський Університет Ка-Фоскарі (Ca' Foscari University of Venice), Італія.

Октай Танзевер, доктор філософії з політичних наук, професор, декан факультету міжнародних відносин Близькосхідного технічного університету (Middle East Technical University (METU)), м.Анкара, Турція.

Іщенко Ігор Васильович, д.політ.н., доц., завідувач кафедри міжнародних відносин Дніпровського національного університету імені Олесея Гончара.

Хамітов Назіп Віленович, д.філос.н., проф., провідний науковий співробітник відділу філософської антропології Інституту філософії ім. Г.С. Сковороди НАН України

Крилова Світлана Анатоліївна, д.філос.н., проф., завідувач кафедри філософської антропології Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова

Висоцький Олександр Юрійович, д.політ.н., проф., професор кафедри міжнародних відносин Дніпровського національного університету імені Олесея Гончара.

Кривошеїн Віталій Володимирович, д.політ.н., проф., завідувач кафедри соціології Дніпровського національного університету імені Олесея Гончара.

Третяк Олексій Анатолійович, д.політ.н., доц., завідувач кафедри політології Дніпровського національного університету імені Олесея Гончара.

Окороков Віктор Броніславович, д.філос.н., проф., завідувач кафедри філософії Дніпровського національного університету імені Олесея Гончара

Ключник Руслан Максимович, к.політ.н., доцент кафедри політології та міжнародних відносин Університету імені Альфреда Нобеля.

Міхейченко Марія Анатоліївна, к.політ.н., доц., доцент кафедри міжнародних відносин Дніпровського національного університету імені Олесея Гончара

С 69 Соціально-гуманітарні дослідження та інноваційна освітня діяльність. Матеріали Міжнародної наукової конференції. 24-25 травня 2019 р., м.Дніпро. / Наук. ред. О.Ю.Висоцький. – Дніпро: СПД «Охотнік», 2019. – 528 с.

У збірник вміщено матеріали Міжнародної наукової конференції «**Соціально-гуманітарні дослідження та інноваційна освітня діяльність**», що присвячені найбільш значущим науковим проблемам у царині політичних, соціологічних, юридичних, історичних, філологічних, психологічних, економічних наук, а також філософії, державного управління, соціальних комунікацій, фізичного виховання і спорту, розробці стратегій подальшого розвитку освітнього потенціалу в світовому контексті, узагальненню досвіду викладання та визначенню шляхів інноваційної освітньої діяльності з огляду на нові виклики та світові досягнення. Рекомендовано для студентів, аспірантів і викладачів вищих навчальних закладів, науковців.

© Колектив авторів, 2019

© ДНУ ім. Олесея Гончара, 2019

Розглядаючи адекватне методичне забезпечення як необхідну педагогічну умову виховання безпечної поведінки молодших дошкільників, вважаємо потрібним зауважити про необхідність інших важливих педагогічних умов, до яких відносимо створення безпечного предметно-ігрового середовища в закладі дошкільної освіти та взаємодію вихователів з батьками у справі навчання малюків нормам та правилам безпечної поведінки, вироблення у них готовності бути обережними і обачними.

Таким чином, робота з виховання безпечної поведінки молодших дошкільників має бути комплексною, охоплювати різнопланові завдання створення матеріальної бази, добору і використання ефективних методичних параметрів виховання дітей, пошуку шляхів успішної співпраці з батьками.

Список використаних джерел

1. Ігрова діяльність дошкільника: молодший дошкільний вік / Піроженко Т.О. та ін. – Київ : Генеза. – 88 с. 2. Лохвицька Л. В. Програма з основ здоров'я та безпеки життєдіяльності дітей дошкільного віку «Про себе треба знати, про себе треба дбати» / Л. В. Лохвицька. – Тернопіль : Мандрівець, 2014. – 120 с.

В. Ф. Завізіон

ГРА «ЛІКАР-ПАЦІЄНТ» ЯК МЕТОД ЗАСВОЄННЯ ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК РОБОТИ З ХВОРИМ

В вищій медичній освіті в Україні сьогодні проводиться реформування системи оцінки знань студентів та випускників. З поточного навчального року у вищих медичних навчальних закладах впроваджується єдиний державний клінічний іспит, структурним елементом якого є об'єктивний структурований практичний (клінічний) іспит (ОСП(К)І). Як показує досвід європейських країн, цей компонент перевіряє не лише практичні навички студента, здобуті під час навчання (уміння проводити медичні маніпуляції та спілкуватися з пацієнтами), а й психологічну готовність майбутнього лікаря допомагати людям. Іспит відбувається у форматі квесту, під час якого буде необхідно пройти кілька точок - станцій, де моделюватимуться різноманітні ситуації. Студенти послідовно переходитимуть від станції до станції, виконуючи маніпуляції та взаємодіючи з реальними або стандартизованими пацієнтами [2].

Стандартизований пацієнт – особа з наявним або відсутнім захворюванням, навчена поводити себе як реальний пацієнт для демонстрування певних скарг, симптомів або проблем (клінічної ситуації) однаково стандартизованим способом для об'єктивізації оцінювання студентів під час ЄДКІ [1]. Досвід екзаменування з застосуванням стандартизованого пацієнта державний заклад «Дніпропетровська медична академія МОЗ України» набула останніми роками під час прийому випускних іспитів.

На практиці роль стандартизованого пацієнта виконується викладачами або аспірантами клінічних кафедр, що добре знають клінічні прояви тих чи інших хвороб та здатні їх змоделювати якнайближче до реальних.

За своєю суттю така методика екзамену є не що інше, як варіант гри «лікар-пацієнт», де роль лікаря виконує студент, а роль пацієнта - викладач (варіанти – аспірант, клінічний ординатор, лаборант і т.ін.).

Під час екзамену студент повинен продемонструвати практичні навички роботи з хворим: збір скарг та анамнезу, клінічний огляд, синдромальну діагностику, призначення необхідного обсягу обстежень, диференційну діагностику тощо. Всьому перерахованому студент має навчитися під час навчання на клінічних дисциплінах під час роботи з хворими. Реальність є такою, що хвороби, що зустрічаються найчастіше, є доступними для демонстрації студентами майже завжди. Але ж студент

під час навчання повинен отримати досвід також з хворобами, що зустрічаються досить рідко, у тому числі з орфанними (рідкісними) захворюваннями. Такі клінічні випадки не завжди можна продемонструвати в клініці, а іноді демонстрація такого пацієнта є великим «везінням» для викладача та студентів. В таких випадках на допомогу викладачеві приходять рольові ігри, в тому числі гра «лікар-пацієнт».

Ще одним приводом для широкого впровадження гри «лікар-пацієнт» є необхідність дотримання деонтологічних норм у спілкуванні з хворими. Навіть за умови достатньої кількості хворих з патологією, що вивчається, не завжди є можливість прямого спілкування студента з хворим якраз з деонтологічних причин. Тому запровадження рольової гри «лікар-пацієнт» є доцільним для відпрацювання практичних навичок з певної клінічної проблематики.

На кафедрі онкології та медичної радіології ДМА для формування практичних навичок в роботі з хворим застосовується як традиційна курація хворих в стаціонарі, так і модифікована нами гра «лікар-пацієнт».

В основу гри покладено кейс-технологію, яка передбачає пакет рекомендацій для проведення амбулаторного прийому хворого в лікувальних закладах першого, другого та третього рівнів. Гру зазвичай готують двоє студентів. Викладач обговорює зі студентами так званого «віртуального хворого» чітко визначаючи його скарги, анамнез, включаючи супутню патологію, клінічні та лабораторні дані. У разі необхідності студенти, що готують гру, повинні підготувати набір даних додаткових та лабораторних досліджень.

Під час гри один із студентів виступає у ролі ретранслятора «віртуального хворого», намагаючись максимально наближено до реальності передати його скарги, емоції, анамнез, якщо це можливо – клінічні прояви. Інший учасник гри виступає у ролі «лікаря», який уже має усі необхідні клінічні дані, дані лабораторних та додаткових обстежень. Група виступає спочатку у ролі «сімейного» лікаря, що проводить амбулаторний прийом «віртуального хворого». У разі призначення тих чи інших обстежень другий учасник гри надає результати призначених досліджень. В результаті імітації амбулаторного прийому сімейного лікаря група визначає попередній діагноз, правильно обстежує хворого та направляє на консультацію в лікувальний заклад другого рівня.

Наступним етапом роботи з цим же «віртуальним хворим» є імітація амбулаторного прийому лікарем онкологом лікувального закладу другого рівня, основною метою якого є встановлення діагнозу та обстеження хворого в межах можливості лікувального закладу, заповнення, у разі підтвердження діагнозу злоякісного новоутворення, повідомлення про хворого з вперше в житті встановленим діагнозом раку чи іншого злоякісного захворювання, реєстраційних форм диспансерного спостереження тощо, та спрямування хворого на консультацію в спеціалізований заклад (онкологічний диспансер).

Заключним етапом гри є прийом в онкологічному диспансері, де хворому проводиться уточнююча діагностика та обговорюється план лікування.

Один зі студентів групи під час гри знаходиться біля дошки та фіксує основні клінічні симптоми та алгоритми обстеження.

Протягом гри викладач здебільшого виступає в ролі спостерігача, час від часу спрямовуючи гру у разі відхилення від сценарію. В кінці гри викладач коментує її хід, результати та вказує, які були допущені помилки як в роботі групи (сімейного лікаря, лікаря-онколога закладів другого та третього рівнів), так і в роботі виконавців гри, передусім – ретранслятора «віртуального хворого».

Адаптована нами методика гри «лікар-пацієнт» дозволяє створити ситуацію прийому хворого сімейним лікарем, лікарем онкологом лікувального закладу 2 рівня (центральна районна лікарня, міська лікарня і т.і.) та лікарем онкологом спеціалізованого лікувального закладу (онкологічним диспансером). Під час гри студенти під

контролем викладача опановують методику опитування хворого (збір скарг, анамнезу), декілька разів опрацьовують алгоритм обстеження в залежності від рівня лікувального закладу, розбирають тонкощі синдромальної діагностики, проговорюють необхідні записи в медичних документах, засвоюють маршрут онкологічного пацієнта, що дає їм змогу в майбутньому проявити володіння практичними навичками під час ЄДКІ та при виконання службових обов'язків після закінчення академії.

Список використаних джерел

1. Про затвердження Методики розрахунку вартості розробки та проведення єдиного державного кваліфікаційного іспиту. Наказ МОЗ України 19.10.2018 №1883. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1486-18/ed20181019#n25>. 2. Українська правда. <https://life.pravda.com.ua/health/2018/11/9/234109/>.

О. В. Должикова, Р. Ф. Єрмоменко, О. П. Матвійчук

СУЧАСНІ АСПЕКТИ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦЯ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 224 «ТЕХНОЛОГІЇ МЕДИЧНОЇ ДІАГНОСТИКИ ТА ЛІКУВАННЯ» У НАЦІОНАЛЬНОМУ ФАРМАЦЕВТИЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ

В умовах реформування вищої освіти професійна підготовка бакалаврів медицини в Україні має важливе значення. Саме рівень практичної підготовки бакалаврів визначає ефективність взаємодії між усіма учасниками лікувального процесу [1, 4]. Особливістю підготовки лаборантів-бакалаврів в Україні є необхідність на якісно новому рівні в умовах кредитно-модульної системи навчання здійснювати формування професійного та компетентного фахівця [2, 5].

На базі Національного фармацевтичного університету підготовка студентів за першим (бакалаврським) рівнем освіти проводиться з 2004 року. На сьогодні розроблено освітньо-професійні програми (ОПП) «Лабораторна діагностика», які відповідають Стандарту вищої освіти за спеціальністю 224 «Технології медичної діагностики та лікування» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти затвердженому та введеному в дію 19 грудня 2018 року (Наказ Міністерства освіти і науки України від 19.12.2018 р. № 1420) [3]. Також розроблений та затверджений типовий навчальний план підготовки бакалаврів спеціальності 224 «Технології медичної діагностики та лікування».

Метою ОПП є академічна та професійна підготовка фахівця, здатного вирішувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, пов'язані з лабораторним діагностуванням та профілактикою захворювань людини. Це передбачає застосування у процесі навчання певних теорій та відповідних наукових методів і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Обсяг ОПП «Лабораторна діагностика» першого рівня вищої освіти за спеціальністю 224 «Технології медичної діагностики та лікування» залежить від терміну навчання і складає: 7200 годин (240 кредитів ЄКТС) для здобувачів, які вступають на навчання на базі повної загальної середньої освіти (термін навчання 3 роки 10 місяців); 5400 годин (180 кредитів ЄКТС) – на базі освітньо-кваліфікаційного рівня «молодший спеціаліст» з освітніх програм медичного напрямку (термін навчання 2 роки 10 місяців); 3600 годин (120 кредитів ЄКТС) – на базі освітньо-кваліфікаційного рівня «молодший спеціаліст» з освітньої програми «Лабораторна діагностика» (термін навчання 1 рік 10 місяців).

Співвідношення кількості годин, відведених на вивчення навчальних дисциплін та отримання практичної підготовки представлено наступним чином: обов'язкові дисципліни займають 66,87% від загальної кількості годин, з них: загальні – 38,01%, професійного спрямування – 61,99%; дисципліни вільного вибору – 26,46%, з них: загальні – 47,24%, професійного спрямування – 52,76%. Практична